

LINO GYLIO 15 SAVANORYSTĖS METŲ PASAULIO LIETUVIŲ CENTRE

Linai, kaip ir kada Pasaulio lietuvių centras atsirado jūsų gyvenime?

Jis atsirado mano gyvenime nuo įsigyjimo ir tai įtakoją daug priežasčių. Mes gyvenome netoliese, auginome vaikus, todėl, kai tik centre įsikūrė lietuviškos mokyklos, vaikai pradėjo jas lankyti. Kita priežastis, mano žmona Dana dirbo centro administracijoje. Natūralu, kad dar kuriantis centrui, buvo daug klausimų, daug sprendimų reikėjo priimti, daug problemų išspręsti. Labai dažnai kartu su Dana svarstydavome ir ieškodavome sprendimų, kaip viską padaryti geriau.

Netrukus po Pasaulio lietuvių centro įsigyjimo, iš Lietuvos pradėjo ateiti ženklai, kad mūsų šalis ruošiasi atgauti nepriklausomybę. Pasaulio lietuvių centre, dabartiniame Lietuvių Fondo konferencijų kambaryje buvo įkurtas štabas, kur mes, Amerikos lietuviai, aktyviai dirbome, kad Lietuva taptų laisva - prašėme aukštų Amerikos pareigūnų įtakoti tokį sprendimą, rinkome pinigų, komunikavome su Lietuva. Lietuvos nepriklausomybės siekimas mus, išėjęs lietuvių, labai subūrė.

Štai taip, labai natūraliai Pasaulio lietuvių centras atėjo į mano gyvenimą ir aš tuo labai džiaugiuosi iki šiol.

Kelintais metais jūs tapote Valdybos pirmininku?

2008 metais aš išėjau į pensiją ir iš Tarybos pirmininko Pauliaus Majausko sulaukiau pasiūlymo tapti Valdybos pirmininku. Kadangi turėjau daug laisvo laiko, o neformaliai į centro veiklą buvau įsitraukęs jau senai, sutikau.

Kas jus paskatino priimti sprendimą juo tapti?

Pasaulio lietuvių centras mano širdyje užėmė labai svarbią vietą - visi keturi mano vaikai čia baigė lietuviškas mokyklas, aš jaučiau dėkingumą, kad jie turėjo vietą ir galimybę mokytis

lietuvių kalbos. Be to mūsų visa šeima aktyviai dalyvavo centro veikloje, čia radome daug draugų ir bendraminčių, centras tapo mano antraisiais namais.

Kuo jūs užsiėmėte profesinėje veikloje ir kaip ta patirtis padėjo jums prižiūrėti centrą, padėti, patarti administratoriams?

Virš 30 metų dirbau University of Illinois ligoninės Patologijos laboratorijoje. Buvau vienas iš didelės laboratorijos vadovų komandos. Teko vadovauti Kraujo banko, Chirurginės patologijos ir kitiems padaliniams. Mano pavaldume buvo pakankamai didelės darbuotojų komandos. Dirbant teko ne tik atlikti kasdienius darbus, bet ir įgyvendinti didesnius ar mažesnius pokyčius. Ši patirtis geriausiai išmokino mane dirbti su žmonėmis, greitai rasti atsakymus į iškilusias klausimus, spręsti problemas ir rasti geriausius sprendimus įvairiausiose situacijose.

Kurį laiką priklausiau Ateitininkų namų valdybai, kur pasisėmiau veiklos lietuviškoje organizacijoje patirties.

Ir dar viena patirtis, ne profesinė, o asmeninė, suformavo mano supratimą apie savanorystę. Mano tėvai labai aktyviai prisidėjo prie bendruomenės, rėmė Marquette Park'e vykusią lietuvių bendruomenės veiklą, savanoriavo. Tai buvo didžiausias man pavyzdys. Aš visada išgyvenu labai gerą jausmą padėdamas kitiems, nieko nesitikėdamas gauti atgal. O dabar matau, kad ir mano vaikai savanoriauja, prisideda prie veiklų. Matyti, kad jie kaip ir aš, kažkada perėmiau pavyzdį iš savo tėvų - didžiausia dovana.

Kokią radote centrą pradėjęs eiti Valdybos pirmininko pareigas?

Tiesą pasakius, tuo metu centras nebuvo pačiame geriausiame stovyje, turėjo bėdų. Mums buvo reikalinga pagalba, ypač finansinė. Ir valdyba, ir taryba vieningai sutarė, kad centrui reikalingas labai stiprus vadovas. Didelė laimė, kad vadovauti centrui pasirinkome Artūrą Žilį, turintį tvirtas finansines ir organizacines žinias. Pradžią buvo tikrai sunki, dirbome visi kartu, po truputį vykdėme pakeitimus. Surinkome puikią komandą, kurios dėka geriname centro ūkinę ir finansinę būklę. Tarėmės visi, kokie mūsų prioritetai, kas yra svarbiau - sutvarkyti stogą, vamzdžius ar sienas, galvodavome iš kur gauti remontui pinigų, organizavome pinigų rinkimo vakus. Aš esu labai dėkingas Artūrai, nes be jo pagalbos, jo vadybinių sugebėjimų, Pasaulio lietuvių centras nebūtų buvęs, koks yra dabar. Natūralu, kad kur buvo daromi pokyčiai, ten vykdavo daug diskusijų. Atsimenu, kai vykdavo metiniai susirinkimai, jie trukdavo dvi - tris valandas, būdavo daug ginčų, nesutarimų, nepasitikėjimo. Ir tas su-

prantama. Tačiau praėjus laikui, nariai pamatė jog centras stengiasi, dirba ir daro viską, kad čia besilankantiems lietuviams būtų gera, kad auga organizacijų skaičius. Tuomet pradėjome sulaukti žmonių aukų ir paramos.

Ar nebuvo aplankęs noras perduoti šias pareigas kam nors kitam?

Neslėpsiu, aplankydavo tokios mintys, ypač tuo metu, kai Pasaulio lietuvių centro būklė buvo sudėtinga. Maniau po dviejų metų kadencijos savo pareigas perduosiu kitam žmogui, tačiau tuo metu neatsirado galinčio ir norinčio savanoriškais pagrindais centrui paskirti savo laiką ir pastangas.

Kai centro būklė stabilizavosi, Artūras nutarė išeiti iš darbo. Dievas mus apdovanojo, nes direktoriaus pareigas sutiko užimti Elytė Rėklaitis, kuri turėjo vadovavimo patirties, buvo nuolatinė centro savanorė, vėliau "part-time" dirbo centre - rengdavo Bingo žaidimus, organizuodavo mugės, prisidėjo prie kitų veiklų. Aš buvau pradėjęs galvoti, kad ir man atėjo laikas savo poziciją perduoti kitam žmogui, tačiau Elytė paprašė manęs pasilikti, padėti jai įsigilinti į centro veiklą, o man buvo labai malonu jai pagalbėti.

Jūsų požiūriu, kaip Pasaulio lietuvių centrui sekasi dabar?

Man gera matyti, kad centre vyksta tiek daug užsiėmimų, renginių, vakarais, savaitgaliais centras pilnas žmonių. Galima sakyti, išsipildė centrą kūrusių žmonių vizija. Aš manau ir vilioji, kad ateityje centras bus dar labiau užimtas, nes tikrai ga-

lime turėti dar daugiau veiklų darbo dienos metu.

Atsipalaiduoti neleidžia finansai. Išlaikyti Pasaulio lietuvių centrą per metus kainuoja beveik 1.6 milijono dolerių, todėl nuolatos turime galvoti, kaip surinkti tokią pinigų sumą. O ir pats pastatas neleidžia savęs užmiršti - tai stogas prakiūra, tai vamzdis, tai sienos drėgmę praleidžia, - tai kasdieniai darbai, reikalaujantys didelių išlaidų. Todėl visi be galo džiaugiamės, kai gauname didelę auką. Žinot, čia kaip šeimoje, gyvenančioje nuo atlyginimo iki atlyginimo, gauti papildomi pinigai labai padeda. Didelį finansinį palaikymą gauname iš senosios išeivių lietuvių kartos, tačiau vis dažniau matau, kaip vienas ar kitas žmogus iškeliauja Anapilin, todėl šiandien dienai centras turi galvoti, kaip išlaikymui gauti pinigų ateityje. Labai tikiuosi, kad jaunoji išeivių karta, kuri į Ameriką atvyko prieš 20 ar daugiau metų, čia sukūrė savo verslus, įsitvirtino, norės ir galės prisidėti prie centro gyvavimo. Matau, kaip po truputį jiems pradeda rūpėti centras, supranta jo prasmę, atranda savanorystę, pradeda aukoti. Neabejoju, ateityje tokių jaunų žmonių tik daugės.

Be savanorių, kaip ir be aukų Pasaulio lietuvių centrui būtų labai sunku, todėl kai per mūsų renginius, šventes matau dideles savanorių pajėgas, nuoširdžiai labai džiaugiuosi.

Labai daug žmonių pritraukia sportas, todėl kaskart pagalvoju, kaip gerai kad prieš 18 metų, mes vis dėlto nusprendėme statyti didesnę sporto salę. Dabar centre atsiranda vis daugiau sporto šakų ir tai yra jaunosios lietuvių kartos iniciatyvos. Man labai smagu matyti tokį aktyvumą.

Panašius požymius matau ir mūsų Palaimintojo J. Matulaičio misijoje. Po pandemijos buvo labai sumažėjęs lankytojų skaičius. Bet Misijos administracija pradėjo organizuoti įvairias veiklas, kviešti jaunimą ir matau, kaip po truputį Misija atsigauja.

O kokį jūs matote Pasaulio lietuvių centrą ateityje?

Aš manau, kad centras puikiai gyvuos, o jo pagrindinė misija, - saugoti ir puoselėti lietuviybę nesikeis. Aš matau, kad lietuviškų organizacijų skaičius tik auga, kuriasi naujos sporto šakos, suburiančios lietuvius į vieną vietą, auga šokių grupės, chorai, lietuvišką mokyklą lanko virš 500 vaikų. Tai yra mūsų ateitis. Stebiu, kaip tie vaikai savanoriauja, vienaip ar kitaip prisijungia prie mokyklos ar centro veiklos. Tas duoda man vilties, kad Pasaulio lietuvių centras gyvuos amžinai.

Aš tikrai didžiuojuosi mūsų Pasaulio lietuvių centru. Neretai darau turus po centrą iš Lietuvos ar kitų šalių atvykusiems žmonėms. Pasivaikščioję po pastatą, išgirdę ir pamatę, kiek visko mes čia turime, žmonės būna sužavėti ir nustebę pastato dydžiu ir vykdomomis veiklomis jame. Ne be reikalo mes esame pripažinti didžiausiu lietuvių kultūros centru pasaulyje už Lietuvos ribų. Jei mes turėsime gerą centro vadovybę, progresuosime, žmonės matys čia vykdomas veiklas, noriai lankysis ir jausis kaip namuose, kaip mažojoje Lietuvoje.

Linai, papasakokokite įsimintiną istoriją iš centro gyvenimo?

Oi, tų įsimintinų istorijų tikrai yra labai daug. Labai gerai atsimenu, kaip į centrą su tuometiniu Generaliniu konsulu Či-

kagoje Marijumi Gudynu atvyko Prancūzijos konsulas. Pasivaikščiojęs po Pasaulio lietuvių centrą jis pasakė: “Žinot, Lietuva tokia maža šalis, o Prancūzija tokia didelė, bet mes visame pasaulyje neturime nei vieno tokio pastato kaip jūs, išskyrus Prancūzijoje. Didžiuokitės, vertinkite ir branginkite šį turtą”.

Jei lifte sutiktumėte žmogų, kuris nieko nežino apie Pasaulio lietuvių centrą, kaip trumpai jį apibūdintumėte?

Pasakyčiau, kad tai yra unikalūs, didžiausias kultūrinis centras pasaulyje už Lietuvos ribų. 150.000 kvadratinį pėdų pastatas, pilnas gyvybės ir veiklos, saugančios ir puoselėjančios lietuvių kalbą ir kultūrą. Jeigu jūs norite pamatyti, kaip išeivijos lietuviai gyvena, kaip jie tvariasi, išlaiko lietuviybę, užsukite čia. Tai yra mažoji Lietuva.